

«Татар телен саклау һәм үстерү» темасына проект эше

Автор: Апас урта мәктәбенең
10 нчы " Б " сыйныфы укучысы
Сәлимуллина Адилә Фердинанд кызы
Укытучы: Сафиуллина Энже Данис кызы,
татар теле һәм әдәбияты укытучысы

Апас, 2026 ел

Проблеманың актуальлеге *Ни өчен бу мөһим?*

- Татар теле мәдәни мирасның аерылгысыз өлеше булып тора, ул татар халкының уникаль тарихын, гореф-гадәтләрен һәм үзенчәлеген чагылдыра.
- Өстенлекле телләрнең глобальләшүе һәм актив таралуы шартларында татар теле юкка чыгу куркынычы белән очраша, бигрәк тә эре шәһәрләрдә яшәүче яшьләр арасында.
- Проект әлеге тенденцияләргә каршы торуга юнәлдерелгән, киләчәктә телне актив куллануны тәэмин итү өчен, аны җанландыру чаралары комплексын тәкъдим итә.

Проектның максатлары һәм бурычлары

Без нәрсәгә ирешергә телибез?

Мирасны саклау

Татар халкының тел байлыгын киләчәк буыннарга тапшыру.

Биләүне арттыру

Яшьләр арасында, бигрәк тә шәһәрләрдә тел белү дәрәжәсе арту.

Актив файдалану

Татар телен көндәлек тормышта, белем бирү процессында һәм мәдәни өлкәдә куллану өчен шартлар тудыру, аның жәмгыятькә табигый интеграциясенә ярдәм итү.

Телнең хәзерге хәле

Без хәзер кайда?

Йөртүчеләр санының кимүе

Татар телен иркен белүчеләр саны кимү тенденциясе күзәтелә, бигрәк тә яшь төркемнәрендә.

Ресурслар җитмәү

Татар телен өйрәнү һәм куллану өчен заманча, җайлаштырылган уку материалларына һәм санлы ресурсларга кытлык бар.

Чикләнгән файдалану

Татар теле иҗтимагый киңлектә, массакүләм мәгълүмат чараларында һәм рәсми коммуникацияләрдә сирәк очрый.

Төп карарлар

Телне ничек саклыйбыз?

1

Интерактив укыту

Татар телен өйрәнүне аңлаешлы һәм мавыктыргыч итә торган заманча интерактив белем бирү программаларын, курслар һәм методикаларны эшләү һәм гамәлгә кертү.

2

Медиа-ярдәм

Социаль челтәрләрдә татар телле медиа-ресурслар, блоглар, подкастлар һәм актив бергәлекләр булдыру.

3

Мәдәни чаралар

Татар телендә аралашуга ярдәм итә торган мәдәни чаралар, фестивальләр, тел клублары һәм очрашулар оештыру һәм үткөрү.

Тел өчен технологияләр

Онлайн-сүзлекләр

Татар теленең грамматикасын, орфографиясен һәм стилистикасын тикшерү функциясе булган онлайн-сүзлекләр, тәржемәчеләр төзү һәм даими яңартып тору.

Мобиль кушымталар

Татар телен өйрәнү өчен уен механикасы һәм интерактив биремнәрдән торган кызыклы мобиль кушымталар эшләү.

Ясалма интеллект

Белем бирү контентын автомат рәвештә булдыру һәм укытуга персональләштерелгән якын килүне тәэмин итү өчен ясалма интеллект технологияләрен куллану.

Алдыңгы технологияләрнең интеграциясе татар телен өйрәнү һәм куллану процессын киң аудитория өчен нәтижелерәк, аңлаешлырак һәм мотивацияләүчән итәргә мөмкинлек бирә.

Проектның көтелгән нәтижәләре

1

Кулланучылар саны арту

Татар телен актив кулланучылар саны 20 гә артачак дип фаразлана

2

Яңа ижади проектлар

Тел мохитен баетучы Яңа татар телле ижат коллективлары, мәдәни һәм мәгариф проектлары барлыкка килүе көтелә.

3

Цифрлы мохит

Интернет-ресурсларны һәм социаль платформаларны да кертеп, цифрлы мохиттә татар теленең булуын һәм функциональлеген киңәйтү.

Тел кулланганда яши!

Тел практикада яши

Телнең яшәеш сәләте аның реаль тормышта актив кулланылышына турыдан-туры бәйле, дип ассызыклана.

Эшкә чакыру

Татар телен үстерү һәм популярлаштыру өчен барлык кызыксынган якларның уртак тырышлыгына өндәү яңгырый.

Аудиторияне мотивацияләү

Аудитория татар халкының тел байлыгын саклау һәм арттыру процессында актив катнашырга омтыла.

Татар телен өйрәнү өчен кушымталар

Игътибарыгыз өчен рәхмәт!

- Татар телен саклау һәм үстерү проекты Киләчәк буыннар өчен телнең яшәешен тәэмин итүгә юнәлдерелгән комплекслы инициатива булып тора.
- Белем бирү программаларын эшләүне, медиа-ресурсларга ярдәм итүне һәм заманча технологияләрне актив куллануны үз эченә алган тәкъдим ителгән чараларны гамәлгә ашыру яшьләр арасында тел белү дәрәжәсен күтәрергә һәм аны тормышның төрле өлкәләрендә куллануны киңәйтүгә мөмкинлек бирәчәк.
- Проектның уңышы һәркемнең уртак тырышлыгына һәм актив катнашуына бәйле.

Тел мирасыбызны бергә саклыйк!

